

NTNU	Feltarbeid, feltkurs, tokt, befaring og ekskursjon	Utarbeidet av	Nummer	Dato	
		HMS-avd.	HMSR-07	01.12.2006	
HMS		Godkjent av	Side	Erstatter	
		Rektor	1 av 3	01.05.2002	

1. Formål

Å sikre forsvarlig gjennomføring av feltarbeid, feltkurs, tokt, befaringer eller ekskursjoner.

2. Omfang

Retningslinjen gjelder for ansatte og studenter ved NTNU som deltar i faglig aktivitet ved feltarbeid, feltkurs, tokt, befaring og ekskursjoner som foregår utenom det ordinære arbeidssted/lærested og i regi av NTNU. Retningslinjen gjelder ikke ordinære tjenestereiser.

Der flere oppdragsgivere samarbeider om et prosjekt skal det avtales hvilken oppdragsgiver som er å betrakte som hovedbedrift i HMS-sammenheng (se kap. 2.1, HMS-håndbok NTNU).

3. Ansvar og myndighet

Linjeleder er ansvarlig for at retningslinjen gjøres kjent og følges opp lokalt.

Faglig ansvarlig og/eller faglig veileder i doktorgrads- og studentprosjekt er ansvarlig for kartlegging av risikoforhold og evt. risikovurdering, tilpasset opplæring, sikkerhetsutstyr og beredskap og forsvarlig gjennomføring av feltarbeidet, toktet, befaringen, feltkurset eller ekskursjonen.

Ansatte og studenter har et selvstendig ansvar for å gjennomføre, rette feil eller evt. stoppe aktivitet for å ivareta et sikkert feltarbeid. Ansatte og studenter skal også rette seg etter sikkerhetsrutiner og lokale tilpasninger som kreves for forsvarlig gjennomføring av feltarbeid, tokt, befaring, feltkurs eller ekskursjon.

Enhetens valgte verneombud fungerer også som verneombud for deltakerne på feltarbeid dersom det ikke er valgt stedlig verneombud for feltarbeidet. Der det er feltvirksomhet med over 10 deltakere i mer enn en uke, skal linjeleder vurdere behov for og evt. sørge for at stedlig verneombud velges.

4. Definisjoner og forkortelser

Feltarbeid: Innsamling/bearbeiding av data for forskning og utviklingsarbeid, herunder studieplanfestede studentoppgaver

Feltkurs og ekskursjoner: Organisert undervisning hvor grupper av studenter under grader av tilsyn utfører bestemte arbeidsoppgaver i et nærmere angitt område

Tokt: Feltvirksomhet på fartøy

Faglig ansvarlig: Den deltaker som har den daglige administrative og sikkerhetsmessige oppfølgingen ved forberedelse og gjennomføring av feltarbeidet, feltkurset, toktet, befaringen eller ekskursjonen.

Feltarbeid, feltkurs, tokt, befaring og ekskursjon omtales heretter samlet som feltarbeid.

5. Feltarbeid, tokt, befaring, feltkurs og ekskursjon

5.1 Forberedelse

Roller og ansvar i feltarbeidet, hvem som har ansvar for hva, skal defineres. I tillegg skal ukklarheter rundt hva som er faglig aktivitet, jfr. pkt. 2, og hva som er fritidsaktivitet avklares.

NTNU	Feltarbeid, feltkurs, tokt, befaring og ekskursjon	Utarbeidet av	Nummer	Dato	
		HMS-avd.	HMSR-07	01.12.2006	
HMS		Godkjent av	Side	Erstatter	
		Rektor	2 av 3	01.05.2002	

a) Risikovurdering

Faglig ansvarlig skal sørge for at [risikoforhold ved feltarbeidet kartlegges](#) (HMSRV0701). I kartleggingen bør man se på aktiviteter som kan inneha risiko for skade på menneske og/eller miljø:

- På vei til og fra feltarbeidet
- Under selve feltarbeidet
- I forbindelse med avslutningen av feltarbeidet

Bruk gjerne [kartleggingsskjemaet](#) (HMSRV2601) til retningslinjen for risikovurdering ved kartleggingen.

Når risikoforholdene er kartlagt og gjennomgått, bør man gjennomføre en [risikovurdering av risikofylte aktiviteter](#) (HMSR26) ved feltarbeidet. Dette sikrer at tiltak kan iverksettes for å fjerne eller kontrollere risikoforholdene. Man får også mulighet til økt kontroll med forhold som må ivaretas under gjennomføringen av feltarbeidet. Risikovurderingen bør være en del av prosjektbeskrivelsen.

Faglig ansvarlig oppfordres til å ta med alle feltdeltagerne ved kartleggingen, slik at alle kan reflektere over og bevisstgjøres i ulike risikoforhold ved feltarbeidet.

b) Sikkerhetsrutiner

Faglig ansvarlig skal sørge for at det ved behov utarbeides lokale rutiner for sikker gjennomføring av feltarbeidet.

c) Informasjon og opplæring

Alle deltakere på feltarbeid skal gjennomgå nødvendig opplæring knyttet til gjennomført risikovurdering og lokale sikkerhetsrutiner, herunder også opplæring i førstehjelp, jfr. punkt 5.1.1.

Prosjektleder skal sørge for at evt. berørte omkringliggende virksomheter varsles i tråd med det som har kommet fram gjennom risikovurderingen.

d) Beredskap

Feltkort skal fylles ut av [faglig ansvarlig](#) (HMSRV0702) og alle [deltakere](#) (HMSRV0703). Feltkortene danner sammen en fullstendig oversikt over alle deltakere på feltarbeidet. Oversikten skal foreligge på instituttet før feltarbeidet starter. Der feltarbeid utføres av en person alene, regnes denne både som faglig ansvarlig og deltaker. I slike tilfeller skal Feltkort for faglig ansvarlig fylles ut.

Faglig ansvarlig skal sørge for at det utarbeides en [plan for kommunikasjon](#), (HMSRV0704) og varsling ved en evt. uønsket hendelse, med egen enhet ved NTNU.

Faglig ansvarlig skal sørge for å ta med [førstehjelpsutstyr](#) (HMSRV0705) og teknisk sikkerhetsutstyr i tråd med kartlagt risiko.

5.2. Gjennomføring

Faglig ansvarlig skal sørge for at:

- Sikkerhetsrutiner og beredskapsplaner evalueres og justeres, og at endringer gjøres kjent for deltakerne.

NTNU	Feltarbeid, feltkurs, tokt, befaring og ekskursjon	Utarbeidet av	Nummer	Dato	
		HMS-avd.	HMSR-07	01.12.2006	
HMS		Godkjent av	Side	Erstatter	
		Rektor	3 av 3	01.05.2002	

- b) Melde evt. ulykker eller uønskede hendelser/tilstander så raskt som praktisk mulig til egen enhet.
- c) Egen enhet varsles så raskt som mulig dersom det skjer:
- endringer i oversikten over deltakere.
 - endringer i reiseruta.
 - noe i landet eller på stedet som kan påvirke deltakernes sikkerhet.

5.3. Evaluering/etterarbeid

Ved avslutning av feltarbeidet melder faglig ansvarlig fra til egen enhet ved NTNU og feltkortene fjernes.

Vurdering av HMS-arbeidet skal inngå som en integrert del av evalueringen av feltarbeidet.

6. Dokumentreferanser

[Beredskapsplan ved NTNU](#)

[HMS-runde](#)

[Melding av ulykke eller uønskede hendelser/tilstander](#)

[Risikovurdering](#)

[Feltkort for deltaker](#)

[Feltkort for faglig ansvarlig](#)

[Førstehjelpsutstyr](#)

[Plan for kommunikasjon](#)

[Sjekkliste for kartlegging av risikoforhold ved feltarbeid](#)

[Samordningsavtale etter Arbeidsmiljølovens § 2-2 - skjema](#)

[Forskrift om landtransport av farlig gods \(ADR-reglene\)](#)

[Alminnelige bestemmelser om bruk av statens motorvogner](#)

[Sjøvettreglene](#)